

Kaupunginhallituksen konsernijaosto 21.10.2024 § 55

§ 55

Lausunto Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymän (HSY) konserniohjeluonnoksesta

Valmistelijat / lisätiedot:
Kattelus Johanna

etunimi.sukunimi@espoo.fi
Puhelinnumero 09 816 21

Päätösehdotus

Esittelijä
Kaupunginjohtaja Mäkelä Jukka

Kaupunginhallituksen konsernijaosto antaa Helsingin seudun ympäristöpalvelut-kuntayhtymän (HSY) konserniohjeen luonnoksesta seuraavan lausunnon:

1

Konserniohjeluonnoksessa mainitut konsernijohtoon ennakkokantaa edellyttävät asiat ovat luonteeltaan sellaisia, että niistä tulisi edellyttää HSY:n hallituksen ennakkokanta. Kaikki kyseiset asiat ovat tytäryhteisön toiminnan kannalta erityisen merkittäviä ja merkittäviä myös yhtymäkonsernin kannalta. Päätösvalta ennakkokannan antamisesta tulisi siten olla HSY:n hallituksella eikä kolmen henkilön muodostamalla HSY:n konsernijohtolla.

2

Konserniohjeluonnoksen mukaan tytäryhteisön hallitukseen valitaan pääsääntöisesti 3 jäsentä. Perustellusta syystä tytäryhteisön hallituksen koko voi olla suurempi. Kirjaus on HSY:n tytäryhteisöjen toiminnan luonne ja laajuus huomioon ottaen tarkoituksenmukainen. Espoon kaupunki kehottaa HSY:tä kuitenkin tarkastelemaan jatkossa tytäryhteisöjen hallitusten kokoonpanoja. Konserniohjeluonnoksen käsittelyn yhteydessä on noussut esiin HSY:n merkittävimmän tytäryhteisön Pääkaupunkiseudun Vesi Oy:n hallituksen kokoonpano. Sen hallituksessa jäsenenä ja varajäsenenä on useita HSY:n hallituksen jäseniä ja varajäseniä. Tämä aiheuttaa jääviyteen liittyviä ongelmia päätöksenteossa tilanteissa, joissa HSY:n hallituksessa päätetään Pääkaupunkiseudun Vesi Oy:n asioista. Jääviyteen liittyviä ongelmia saattaa aiheutua myös Pääkaupunkiseudun Vesi Oy:n hallituksessa. Samalla kehoitetaan tarkastelemaan Pääkaupunkiseudun Vesi Oy:n hallituksen jäsenten määrää ja varajäsenten tarkoituksenmukaisuutta ottaen huomioon yhtiön toiminnan operatiivinen luonne ja toiminnan laajuus, johon nähden 9-jäseninen hallitus on tarpeettoman suuri ja voi heikentää hallituksen tehokasta työskentelyä.

3

HSY:n tytäryhteisöjen hallitusten kokouspalkkiot tulisi kaikissa tapauksissa olla määritetty palkkiosäännössä. Konserniohjeluonnoksen mukaan yhteisöjen hallituksen kokouspalkkiot määräytyvät HSY:n luottamushenkilöiden palkkiosäännön mukaan, mikäli kokouspalkkiot on

palkkiosäännössä määritelty.

Muilta osin konserniohjelunoksesta ei ole lausuttavaa.

Käsittely

Päätös

Kaupunginhallituksen konsernijaosto 21.10.2024:

Esittelijän ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Selostus

HSY on pyytänyt jäsenkunniltaan lausuntoa 1.11.2024 mennessä konserniohjeensa luonnoksesta. Konserniohjeesta päättää HSY:n yhtymäkokous. Konserniohjeen on tarkoitus tulla voimaan 1.1.2025.

Konserniohjelunnos ohjaa tarkoituksenmukaisella tavalla HSY-konsernin toimintaa. Espoon kaupunki lausuu konserniohjeen ennakkokannan antoa, hallitusjäsenien määrää sekä hallituspalkkioiden määräytymistä liittyvistä kysymyksistä. Muilta osin konserniohjelunoksesta ei ole lausuttavaa.

Tytäryhteisöille annettavat ennakkokannat

Konserniohjelunoksen kohdan 7.2 mukaan yhtymäkonserniin kuuluvan tytäryhteisön on hankittava HSY:n ennakkokanta ennen merkittävästä asiasta päättämistä. Tytäryhteisön on hankittava **HSY:n toimitusjohtajan** ennakkokanta ennen päätöksentekoa seuraavista asioista:

- yhtiöjärjestyksen ja sääntöjen muuttaminen, kun kyse ei ole olennaisesta muuttamisesta;
- yhtiökokoukselle tehtävä voitonjakoehdotus, mikäli se poikkeaa yhtiön tavanomaisesta voitonjakokäytännöstä;
- lainananto sekä vakuuksien, takausten taikka muiden yhtiötä sitovien rahavelvoitteiden antaminen.

Tytäryhteisön tulee hankkia **HSY:n konsernijohtoon** ennakkokanta seuraavissa asioissa:

- periaatteellisesti laajakantoinen tai taloudellisesti merkittävä toiminnan muuttaminen, mukaan lukien toiminnan muuttaminen siten, että yhteisö voi menettää hankintalainsäädännön mukaisen sidosyksikköasemansa suhteessa HSY:hyn;
- sulautuminen, jakautuminen tai tytäryhteisön perustaminen sekä muu yritysjärjestely kuten yrityskauppa;
- omaisuuden luovuttaminen konkurssiin tai selvitystilaan;
- toimintaan nähden merkittävä investointi;
- toimintaan nähden epätavallinen tai merkittävä lainanotto tai -anto tai muu vastaava merkittävä rahoitusjärjestely;
- merkittävä henkilöstöpoliittinen muutos, esimerkiksi toimitusjohtajan valinta;
- merkittävän sopimuksen tai vastaavan tekeminen, joka johtaa kuntayhtymäkonsernin sisällä merkittävän vastuun syntymiseen.

Konsernijohtoon kuuluu konserniohjelunoksen kohdan 3.2 mukaan HSY:n hallitus, toimitusjohtaja ja talousjohtaja. HSY:n hallitusta konsernijohtossa edustaa hallituksen puheenjohtaja, jollei hallitus toisin päättä.

Yllä luetellut **konsernijohtoon** ennakkokantaa edellyttävät asiat ovat luonteeltaan sellaisia, että niistä tulisi edellyttää HSY:n hallituksen

ennakkokantaa. Kaikki kyseiset asiat ovat tytäryhteisön toiminnan kannalta erityisen merkittäviä ja merkittäviä myös yhtymäkonsernin kannalta. Päätösvalta ennakkokannan antamisesta tulisi siten olla HSY:n hallituksella eikä kolmen henkilön muodostamalla konsernijohtolla.

Tytäryhteisöjen hallitusten kokoonpano

Konserniohjelun kohdan 9.1 mukaan Tytäryhteisön hallitukseen valitaan pääsääntöisesti 3 jäsentä. Perustellusta syystä tytäryhteisön hallituksen koko voi olla suurempi.

Konserniohjeen kirjaus pääsääntöisesti kolmesta hallituksen jäsenestä on HSY:n tytäryhteisöjen toiminnan luonne ja laajuus huomioon ottaen tarkoituksenmukainen.

Konserniohjelun käsittelyn yhteydessä on noussut esiin HSY:n merkittävimmän tytäryhteisön Pääkaupunkiseudun Vesi Oy:n hallituksen kokoonpano. Pääkaupunkiseudun Vesi Oy:n hallituksessa jäsenenä ja varajäsenenä on useita HSY:n hallituksen jäseniä ja varajäseniä. Tämä aiheuttaa jääviyteen liittyviä ongelmia päätöksenteossa tilanteissa, joissa HSY:n hallituksessa päätetään Pääkaupunkiseudun Vesi Oy:n asioista. Jääviyteen liittyviä ongelmia saattaa aiheutua myös Pääkaupunkiseudun Vesi Oy:n hallituksessa.

Espoon kaupunki kehottaa HSY:tä tarkastelemaan jatkossa tytäryhteisöjen hallitusten kokoonpanoja. Muun muassa Pääkaupunkiseudun Vesi Oy:n hallituksen kokoonpanon osalta tulisi jatkossa hallituksen kokoonpanossa kiinnittää huomiota, ettei esteellisyysongelmilla vaikeuteta yhtiötä koskevaa päätöksentekoa. Lisäksi kehoitetaan tarkastelemaan Pääkaupunkiseudun Vesi Oy:n hallituksen jäsenten määrää ja varajäsenten tarkoituksenmukaisuutta ottaen huomioon yhtiön toiminnan operatiivinen luonne ja toiminnan laajuus. Yhtiön tehtävänä on toimittaa omistajatahojen vesilaitosten käytettäväksi riittävä määrä laadukasta raakavettä omistamastaan Päijänne-tunnelista. Yhtiön liikevaihto vuonna 2023 oli noin 3,2 miljoona euroa. Yhtiön toiminnan laatu ja laajuus huomioon ottaen 9-jäseninen hallitus on tarpeettoman suuri ja voi heikentää hallituksen tehokasta työskentelyä.

Myös varajäsenten valitseminen osakeyhtiöihin voi olla ongelmallista hallitusjäsenen vastuun näkökulmasta. Espoon kaupungin konserniyhtiöiden hallituksiin ei valita lainkaan varajäseniä; sama käytäntö on useilla muilla kuntakonserneilla.

Tytäryhteisöjen hallituksen jäsenen palkkio

Konserniohjelun kohdan 9.4 mukaan yhteisöjen hallituksen kokouspalkkiot määräytyvät HSY:n luottamushenkilöiden palkkiosäännön mukaan, mikäli kokouspalkkiot on palkkiosäännössä määritelty.

Kaupunki toteaa, että tytäryhteisöjen hallitusten kokouspalkkiot tulisi kaikissa tapauksissa olla määritetty palkkiosäännössä.

Päätöshistoria

Liitteet

Oheismateriaali

Tiedoksi